

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1022

KARAR NO : 2020/1408

DAVACI : ÜYES MEVLÜT TA TAN ADINA TÜM YEREL-SEN
VEK L : AV. SULTAN SEDA KIZILDA
-UETS[16687-86383-85843]

DAVALI : ZM R BÜYÜK EH R BELED YE BA KANLI I
VEK L : AV. N HAN GÜN ND
-UETS[16664-66884-65895]

DAVANIN ÖZET : Davacı tarafından; i verenler zmir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı, ESHOT Genel Müdürlü ü ve ZSU Genel Müdürlü ü adına zmir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı ile çalı anlar adına Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (Tüm Bel-Sen) arasında 02.04.2020 tarihinde imzalanan Toplu Sözle mesi uyarınca, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözle mesi hükümlerinden yararlanabilmesinin artı olarak getirilen 'sosyal denge sözleşme aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ili kin 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözle mesi'nin (Sosyal Denge Sözle mesi) "Sözle menin Kapsamı ve Yararlanma Ko ulları" ba lıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin; davacının, davalı idare bünyesinde çalı maktadı u, 02.04.2020 tarihinde zmir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı ve ba lı kurulu ları olan zsu ve Eshot Genel Müdürlükleri ile i yerlerinde yetkili kamu görevlileri sendikası olan Tüm Bel-Sen arasında davacıyı da kapsayan 01.01.2020-31.12.2020 dönemine ili kin Toplu Sözle mesi imzalanarak yürürlü e girdi i, ancak sözleşme 5. maddesinin (B) bendinin (f) alt bendi gere ince yetkili Sendika (Tüm Bel-Sen) üyesi olmayan personelin söz konusu sözleşme yararlanabilmesinin memur taban aylı ının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri ko uluna ba ladı ı ve bu hükmü uyarınca davacının herhangi bir onayı olmamasına ra men Nisan ayı maa ından "sosyal denge sözleşme aidatı" adı altında kesintinin yapıldı ı, T.C. Anayasasının 51., 53. ve 128. maddeleri ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözle me Kanunu'nun 14., 18/3., 24., 28/2. ve 32. maddelerinde yer alan hükümlerden anla ılaca ı üzere, bir kamu i vereni olan yerel yönetimler ile kamu görevlileri sendikaları arasında kamu görevlilerinin ekonomik ve sosyal haklarının düzenlenmesi amacıyla Toplu Sözle mesi akdedilmesinin Anayasa ile güvence altına alınmı bir hak oldu u, bu ekinde akdedilecek sözleşmelerin ise idari sözleşme niteli ini ta ıdı ı, mevzuatın ilgili hükümleri ile dare Hukukunda egemen olan ilkelere tabi oldu u, bu nedenlerle sözleşme ile sa lanan haklardan yararlanılmasında yetkili Sendikaya üye olan ile üye olmayan personel arasında bir ayırım yapılamayaca ı, aksine yorumun sosyal denge tazminatının adaletli bir ücret da ılımı yoluyla ekonomik ve sosyal barı ı sa lama amacına ve Anayasanın e itlik ilkesine aykırı oldu u ileri sürülerek iptali ile söz konusu sözleşme hükmü nedeniyle maa ından yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

ŞAVUNMANIN ÖZET : Usul yönünden, öncelikle davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekti i, esas yönünden ise; ilgili mevzuat hükümleri incelendi inde, üyelerin ödeyecekleri üyelik aidatlarının sendikanın gelirleri arasında sayıldı ı, keza Tüm Bel-Sen Tüzü ünün "Sendikanın Gelirleri" ba lıklı 50. maddesinde, sendikanın gelirlerinin üyelik aidatı ile dayanı ma aidatı olarak belirtildi i, Belediyenin anılan aidatı keserek Sendikaya vermesinin

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1022

KARAR NO : 2020/1408

Kanunun amir hükmü gere i oldu u, ayrıca dayanı ma aidatı ödemek suretiyle toplu i sözleşme mesinden yararlanmanın ya da sendikaya üye olarak toplu i sözleşme mesinden yararlanmanın çalı anların inisiyatifinde oldu u, bu tercihlerin do uraca ı zorunlu sonuçlarından Belediyenin sorumlu tutulamayaca ı, dava konusu i lemin hukuka ve mevzuata uygun oldu u belirtilerek davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren zmir 5. dare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek i in gere i görü üldü:

Dava; davacı tarafından, i verenler zmir Büyük ehir Belediye Ba kanlı 1, ESHOT Genel Müdürlü ü ve ZSU Genel Müdürlü ü adına zmir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı ile çalı anlar adına Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (Tüm Bel-Sen) arasında imzalanan Toplu Sözleşme uyarınca, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözleşme hükümlerinden yararlanabilmesinin artı olarak getirilen 'sosyal denge sözleşme aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ili kin 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözleşme'nin (Sosyal Denge Sözleşme) "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Ko ulları" ba lıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin iptali ile söz konusu sözleşme hükmü nedeniyle maa ndan yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren i letilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmı tır.

Anayasanın 10. maddesinde; herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet siyasi dü ünçe, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde e it oldu u, hiçbir ki iye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayaca ı, devlet organları ve idare makamlarının bütün i lemlerinde kanun önünde e itlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları, "Sendika Kurma Hakkı" ba lıklı 61. maddesinde; çalı anlar ve i verenlerin, üyelerinin çalı ma ili kilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geli tirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kurulu lar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahip oldukları, hiç kimsenin bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamayaca ı, sendika kurma hakkının ancak milli güvenlik, kamu düzeni, suç i lenmesinin önlenmesi, genel sa lık ve genel ahlak ile ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilece i, "Toplu Sözleşme ve Toplu Sözleşme Hakkı" ba lıklı 53. maddesinde ise; i çiler ve i verenlerin, kar ılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalı ma artlarını düzenlemek amacıyla toplu i sözleşme yapma hakkına sahip oldukları kurala ba lanmı tır.

11.4.2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6289 sayılı Kanun'un 33. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek 15. maddesinde, belediyeler ve ba lı kurulu ları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilece i, sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşme belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenece i hükmüne yer verilmi tir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 28. maddesinde, toplu sözleşmenin; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat

T.C.

ZM R

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1022

KARAR NO : 2020/1408

hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsadığı, toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı; "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32. maddesinde; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 15. maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabileceği, bu sözleşmenin bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başkan vurulamayacağı hükme bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; işverenler zmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, ESHOT Genel Müdürlüğü ve ZSU Genel Müdürlüğü adına zmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile çalışanlar adına Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (Tüm Bel-Sen) arasında 02.04.2020 tarihinde, 01.01.2020-31.12.2020 dönemini kapsayan Toplu

Sözleşmenin imzalandığı, anılan sözleşme yer alan "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 5. maddesinin (A) bendinde, söz konusu sözleşmenin zmir Büyükşehir Belediyesi, ESHOT Genel Müdürlüğü, ZSU Genel Müdürlüğü ve başlıca işyerleri ile bu işyerlerinin her biri başkanı ve eklentilerinin bütününe kapsayacağı, anılan maddenin (B) bendinde, sözleşme hükümlerinden zmir Büyükşehir Belediyesi, ESHOT Genel Müdürlüğü ve ZSU Genel Müdürlüğü'nde çalışanların yararlanacağı, söz konusu bendin (f) alt bendinde ise, sözleşmeye taraf sendikaya üye olmayanların sözleşme menfaatlerinden yararlanmasının, memur taban aylığının %1,5 katı kadar aidat ödemeleri koşuluyla başlıca olduğı kuralına yer verildiği, sözleşmeye taraf Sendikaya üye olmayan davacı tarafından, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözleşmesi hükümlerinden yararlanabilmesinin artı olarak getirilen 'sosyal denge sözleşme aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ilişkin 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözleşmesi'nin (Sosyal Denge Sözleşmesi) "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin iptali ile söz konusu sözleşme hükmü nedeniyle maaşından yapılan kesintilerin kesinti tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Sendikalar; çalışanların ve işverenlerin çalışma ilişkilerinde ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacıyla oluşturulan örgütlenmelerdir. Serbest faaliyet göstermeleri üyelerinin haklarının korunması noktasında önemli bir yer tutar. Sendikal faaliyette bulunma sendikaya serbestçe üye olma veya üyelikten ayrılma hakkı bireysel sendika özgürlüğünün gerçekleştirilmesi açısından modern anayasalarda yer alan çalışanların temel haklarından biridir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden, sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı, aksine bir yorumun adaletli bir ücret dağılımı yoluyla ekonomik ve sosyal barın sağlama amacına ve Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu, sendika üyesi olan yada sendika üyesi olmayan ile başka bir sendikaya üye olanlar arasında bir ayırma gidilemeyeceği sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

T.C.

ZM R

5. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2020/1022

KARAR NO : 2020/1408

Bu durumda, sözleşme taraf olan sendikandan kalan sendikaların üyesi olan veya hiç bir sendikaya üye olmayan kamu görevlilerinden sosyal denge sözleşme aidatı veya başka adlar altında farklı oranlar üzerinden ödenti (aidat) alınmasına ilişkin hükümlerin, aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayırım (e itsizlik) yaratacağı açık oldu undan, dava konusu Toplu Sözleşme'nin (Sosyal Denge Sözleşme) "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinde hukuka uygunluk görülmemiştir.

Öte yandan, Tüm Bel-Sen üyesi olmayan personelin Toplu Sözleşme hükümlerinden yararlanabilmesinin artı olarak getirilen 'sosyal denge sözleşme aidatı' adı altında kesinti yapılmasına ilişkin 01.01.2020-31.12.2020 dönemi Toplu Sözleşme'nin (Sosyal Denge Sözleşme) "Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin hukuka aykırı olduğu sonucuna varıldığından, hukuka aykırılığı yargı kararıyla saptanan sözleşme hükmü nedeniyle davacının maaşından kesilen tutarların her biri açısından ayrı ayrı olmak üzere kesinti tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu Toplu Sözleşme'nin (Sosyal Denge Sözleşme) 5.maddesinin (B) bendinin (f) alt bendinin **iptaline**, tazmin isteminin **kabulüne**, söz konusu sözleşme hükmü nedeniyle davacının maaşından kesilen tutarların, her biri açısından ayrı ayrı olmak üzere kesinti tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya **ödenmesine**, ayrıca dökümü yapılan yargılama giderinin ve kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 2.040,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde zmir Bölge Daire Mahkemesine **istinaf yolu** açık olmak üzere, 09/12/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

BAKAN VEKİLİ
YELİZ ÜNAL
138950

Üye
TOLGA AKIN
212461

Üye
ERDEM SAĞDIÇ
182308

YARGILAMA GİDERLERİ	
Ba vurma Harcı :	54,40 TL
Karar Harcı :	54,40 TL
Vekalet Harcı :	7,80 TL
Posta Gideri :	94,50 TL
TOPLAM :	211,10 TL